

F O A I E

pentru

minte, inimă si literatură.

No. 42.

Luni, 20. Octombrie

1847.

СПИЧЕ ИСТОРИЧЕ.

(Джкѳеіере.)

Ла фада 43 том. II. сѳпт рѳврика а-пілор 1645—1646 чітім врѳтѳреле:

Ла а. 1630 ера граф ши жѳде реѳеск ал Сівііѳлѳі Колотан Гочтаістер, ѳп вѳрват плін де меріте. Ачеста авеа ѳп фіѳл кѳ ачелаш пѳме. Крескѳнд фіѳл маі mare, се дпаторѳ де мѳрте дптр'о фетідѳ фрѳтѳсѳ, палтѳ, дпсѳ пропорціонатѳ, кѳ пѳмеле Катаріна, фіѳа лѳі Павл Лѳдовік, че фѳсесе одатѳ жѳде дп Сівііѳ. Кѳ ачеста тіперѳл маі пайнте де а мерѳе ла академіѳ дп афарѳ, се дпвоі, ка сѳ пѳ се мѳрїте дѳпѳ піме, чї сѳ ащепте пѳпѳ се ва редпторѳе ел дп Церманіа, кѳчї атѳчї о ва лѳа, ши ка ачeastѳ логодпѳ кландестіпѳ сѳ фіе маї віне дптѳрїтѳ, се дедерѳ ши арѳвпне. Ачест поѳ Парїде се дѳче дп Церманіа, лѳсѳнд ѳп mare дор дп ініма преїѳвітеї сале аморезе. Дп скѳрт дѳпѳ ачeea тоаре ла Сівііѳ ѳп патрїчіѳ преа авѳт, Крістофор Дпглерѳс, фіѳл лѳдатѳлѳї професор Лѳка Дпглерѳс, (каре маі тѳрзіѳ се фѳкѳ ши сѳперїтendent), лѳсѳнд дп ѳртѳшї аверї мѳлте ши о зпїкѳ копїліцѳ, клїропѳтѳ а тѳтѳрор аверїлор. Пе ачeasta жѳделе реѳеск де каре ворѳпм, о лѳѳ

сѳпт патроніа ши апѳрареа са ла сіне кѳ ачeа іntendїѳне, ка маї тѳрзіѳ сѳ о мѳрїте дѳпѳ фіѳл сѳѳ, ши мѳкар кѳ авеа чева щїпндѳ деспре секрета легѳтѳрѳ дп-тре жѳпеле Колотан ши Катаріна, тотѳшї орѳїдї де сплендѳреа авѳлѳї че'л вѳзѳрѳ дп зімеле трекуте, маї воїрѳ а о пѳстра пе ачeастa пентрѳ фіѳл лор Колотан де ши еа ла формѳ ера маї проастѳ декѳт Катаріна. Ачeастa дп тімпѳл петречереї аморезѳлѳї сѳѳ прїп Церманіа авѳ маї мѳлді пецїторї кѳ старе фѳрте вѳпѳ, дпсѳ се еа адѳкѳндѳшї амінте де кѳвінтеле логодпїкѳлѳї сѳѳ, ла тодї ле дедѳ корѳѳ. Дп врѳтѳ венї ѳп пегѳдеторїѳ авѳт дела Клѳж Лѳка Щаїп, каре дпкѳ о педї. Пе кѳнд аморезата копїлѳ се доцелеѳе кѳ мѳмѳса дп че mod ар пѳтеа пе о кале чїпстїтѳ сѳ аватѳ дела сіне пе пегѳдеторїѳл Щаїп, іатѳ кѳ Екѳѳа, тама лѳі Парїде, се апѳкѳ ши трїміте ѳп om ла Катаріна ши ла мѳмѳса каре ле спѳсе кѳрат, кѳ сѳ пѳшї ласе порокѳл дп мѳпѳ, чї сѳ се мѳрїте, пе маї пѳскѳндѳсе кѳ пѳдеж-деа де а се пѳтеа мѳрїта дѳпѳ фіѳл сѳѳ, кѳчї пентрѳ ачeла есте менїтѳ фетїда Дпглеріанѳ, кѳчї ачeастa ши пѳ алта ва фїпора еї. Ачeстeа авѳзїндѳле ачeле дѳѳ фетїеї, дпшї скїмѳѳ ши еле хотѳрѳреа, со-

cotind къ че'и амълъ, пѣ'и минчѣлъ. Дечѣ
 Катариѣ се тѣритъ дъпъ Цѣин шѣ фаче
 зп оспѣдѣ маре. Дѣтр'ачеѣа ѣатъ къ се
 редпѣрче шѣ Коломан чел тѣнер дѣн Цер-
 mania, шѣ азде, къ amoreza са прѣн тѣе-
 стрѣа матеѣ сале с'ар фѣ тѣритат дъпъ
 алтѣл. Се пѣкъжеде, тѣрѣъ де тѣпѣе, се
 чеартъ къ пѣтѣса. Ачеаста'л линѣеде,
 зѣкъдѣи съ фѣе къ иѣимѣъ вѣлъ, къчѣ есте
 алта маѣ автѣъ кареа агѣт дъпъ жѣдеката
 татѣсъѣ, кът шѣ а алтор ѳменѣ къ минѣе,
 есте менѣтъ пѣнтрѣ ел. Дѣи пѣтѣръ скѣ-
 леле, дѣ аратъ касѣле челе елеганѣе шѣ
 палатѣрѣле челе маѣ дѣфрѣтседаѣе че
 сънт аколо, дѣ спѣне де маѣ тѣлѣе мѣи де
 фѣорѣнѣ, каре ле аре фата, шѣ каре тоате
 дѣтр'о пѣпѣе вор devenѣ ла дѣксѣл. Дѣ-
 съ иѣима amorezатъ пѣ вреа а шѣи дѣспре
 нѣчѣ зп фелѣъ де дѣпѣчѣвѣре. Ел се линѣ-
 шѣи кътва ла пѣрере, шѣ ка съ аскѣлѣе де
 пѣрѣодѣ, се къзѣлъ къ ѳнглѣриѣана маѣ тѣлѣ
 сѣлѣт, дѣкът дѣн атрадѣреѣа иѣимѣѣ; дар де
 кътеорѣ и се дѣъ окасѣвѣне, фѣинд Цѣин дѣс
 пе ла тѣргѣрѣ, мерѣе шѣ трѣѣеде къ фе-
 теѣа лѣи, пѣрѣсѣнд пе а са, спре марѣеа
 скандалъ а дѣтрѣеѣѣ четѣдѣи. Фемеѣа са
 пѣрѣсѣтѣ врѣнд аѣи тѣсѣра къ ачеѣашѣи тѣ-
 сѣрѣ, шѣ ка съ пѣ закъ рече дѣн патѣл чел
 вѣдѣвѣт, еа дѣкъ дѣшѣи принѣе поѣ аматорѣ.
 ѳнѣл дѣнтре ачеѣѣа ера N. Холдѣнфел,
 сенаторѣл, каре маѣ тѣрѣѣѣ ешѣнд лѣкрѣла
 ла лѣминъ се оторѣъ прѣн венѣнѣ; ѳменѣи
 дѣ торѣнтѣтаръ къ тѣтъ помпа, чѣ деско-
 перѣндѣсе крѣма, дѣ десгропаръ шѣ къ рѣ-
 шѣне дѣ рѣторѣнтѣтаръ лѣнгъ перѣзѣрѣ
 (фѣрчѣ). Пѣлъ кънд дѣкъ трѣѣа вѣтрѣнѣл
 Коломан шѣ пѣрта кърта, се трѣчеѣа къ ве-
 дѣреѣа. Дѣпѣъ тѣрѣнд ачѣла ла а. 1634 дѣ
 вртѣъ дѣ лок Валѣнтѣн Сѣрафѣн, сенаторѣл
 чел маѣ тѣнер, каре дѣн ачѣлаш ан пѣнтѣ-
 се ка потарѣѣ, жѣде рѣеѣск шѣ граф ал
 паѣѣѣѣ. Ачѣста де о парѣе пѣнтрѣ къ ера
 тѣнер, ѣар де алта пѣнтрѣ къ тѣрѣи ла а.
 1639 пѣ пѣтѣъ а'шѣи пѣзѣи о вазъ шѣ о пре-
 пѣтѣоцъ прѣн кареѣа съ пѣтъ дѣфрѣва пе
 Коломан. Къчѣи Коломан ачѣста ера зп
 ом прѣѣтѣнос шѣ линѣарѣдѣѣ, каре прѣн дѣр-
 нѣчѣа са дѣшѣи къѣдѣгѣсе иѣимѣеле четѣдеѣн-
 лор шѣ ера стѣмат ка зѣл дѣнтре фрѣн-
 ташѣ. Ачѣста ера зпгѣда ачѣѣа прѣн каре
 ел дѣшѣи къѣдѣгѣ фавоарѣеа попорѣлѣѣи. Пе
 лѣнгъ ачѣста ера сенатор къ вазъ шѣ къ
 дѣвѣдетѣрѣ фрѣшѣѣѣ, дѣкът дакъ ар фѣ
 авѣт порок съ ѣеа пе чѣѣа че о ѣѣѣѣа, зп
 шор ар фѣ devenѣт дѣ фрѣнтѣѣа тѣтѣрор.
 Афаръ де ачѣѣа дѣн къртеѣа прѣнчѣпѣлѣи ера
 фѣрте вѣзѣт, дѣкът фѣчѣорѣл чел дѣнтѣи
 пѣскѣт ал прѣнчѣпѣлѣи дѣ принѣесе де фратѣ.
 Мѣрѣнд дѣмѣл Валѣнтѣн Сѣрафѣн ла а. 1639,
 пѣшѣи дѣн локѣи ка граф шѣ жѣде
 рѣеѣск D. Mixail Agnetler. Ачѣста дѣ
 дѣчѣпѣтѣл дрегѣторѣѣѣ сале, ка съ поатѣ
 да маѣ зпшор дарѣрѣле че сънт обѣчѣвѣѣе
 а се фаче прѣнчѣпѣлѣи шѣ минѣстрѣлор лѣѣ
 лѣѣ дела Коломан 6000 фѣорѣнѣ. Маѣ дѣ
 коло фѣинд къ де тѣлѣ есте датѣнъ, ка
 графѣи паѣѣѣѣ съсеѣѣи съ поарѣе вѣстѣинѣе
 лѣнѣѣи къ влапъ де самѣр, дѣчѣи шѣинд ѣ
 къ ла Коломан се афѣл дѣн моѣденѣреѣ
 пѣрѣнтѣаскъ о асѣменеѣа тогъ, трѣимѣе ѣѣ
 ла ел ка съѣи о деѣа сънт къзѣлт, къ ар
 рѣтаѣ ла кроѣиторѣѣ, ка съѣи факъ шѣ лѣѣ
 зпа асѣменеѣа. Коломан крѣзѣнд ачѣста
 и о дѣ; дѣпѣъ дѣн скѣрт дъпъ ачѣѣа къ прѣ-
 лѣжѣл зпѣи сѣрѣѣторѣи маѣи веде пе графѣл
 къ ачѣѣашѣи тогъ дѣшѣрѣкат дѣн тѣтъ трѣ-
 фѣа. Ачѣста лѣи Коломан дѣи къзѣъ фѣрте
 рѣѣѣ, дѣкът авѣа се пѣтѣъ конѣенѣ, ка съ

пѣл дпорѣнте аколо дн пѣвлік. Дндатѣ че се редпоарсерѣ дела вѣсерікѣ акасъ, Коломан ші тріміте ѳменіи сѣи дѣпѣ тогѣ ші дѣпѣ челе 6000 фр. Графѣл пѣи дѣ пічі зна пічі алта зікѣнд, кѣ „ла зп кѣрваріѣ ші om de nіmіка кѣм есте Коломан, пѣ é datorіѣ кѣ nіmік, тога дѣкѣ пѣи ва дао, пѣнтрѣ кѣ пѣ і се каде.“*)

De ачі се пѣскѣ чеарта ачеа фаталѣ, amenіѣдѣторѣ кѣ перічѣзне ла днтрага четате, дн каре Сівіѣл ар фі пѣтѣт зшор арде ка odіnіѣрѣ Троѣа. Коломан се плѣнце атѣт кѣ гѣра кѣт ші prin іnскріс пѣнтрѣ ачеастѣ недрепѣдѣре а графѣлѣ. Се амеде жѣде, ші дѣкѣ сенаторѣл чел маі тінер N. Бергерѣс. Днсъ прочесѣл дѣкѣрѣде маі мѣлт дѣпѣ фавѣре дѣкѣт дѣпѣ леѣи ші дрептате. Коломан перде каѣса. Се днпрѣдѣ дн mare мѣлдіте паскілѣрѣ свѣрѣтѣторѣ де зрекі атѣт дн контра лѣі Коломан кѣт ші а ѳменілор лѣі. Фемеѣа лѣі Шайн саѣ amореза лѣі Коломан ѳѣце ші се аскѣнде ла зп попѣ съсеск дн Холдмані (скаѣн. Нокріх), ка днтрѣ зп лок сіѣтр. Пѣпѣ кѣнд дѣкѣрѣде жѣдеката фемеѣа чеа леѣізітѣ а лѣі Коломан пѣнтрѣнд кѣ ел, каде дн прекѣрѣвѣ кѣ гречіи, кѣ ачеіа фаче доі спѣрїи (вітонѣи), пе каріи дѣі отоарѣ ші дѣі морѣнтѣт дн піѳніѣтѣ. Преотѣл съсеск дн Сівіѣл Пѣнтрѣ Pіshelіѣ азѣнд дн гѣра попѣрѣлѣі дѣспре ачеастѣ крїмѣтѣ, чїтеазѣ пе мелеѣізіта ші пѣне пе о фемеѣе вѣтрѣлѣ ка днпінтеа лѣі сѣи стрѣжнѣгѣ діцеле, каре де лок стѣрсѣрѣ лапте, семпѣ

дѣведѣрат ал паѣцерїи де фїи. Prin каре фанѣтѣ фемеѣа дншї рекѣпоскѣ шї мѣртѣрісі пѣкатѣл, днсъ prin дѣрѣрї, кѣм: prin зп vas de арѣінт, свѣлат кѣ азѣр, prin зп вѣрѣѣ de арѣінт фемеѣеск, днфѣрѣтсеѣат кѣ 14 trандафїрї de арѣінт, prin зп ланд де гѣт, іарѣш кѣ атѣдїа trандафїрї de арѣінт че се овїчнїа а се пѣрта пѣсте мантеле ле фемеѣѣдї, шї prin зп вестнѣот дн мѣтаса чеа маі фїнѣ damасченѣ verde орѣі пе попѣ *) шїл днзѣплѣкѣ ка сѣ такѣ. Ел пѣ пѣмаі тѣкѣ, чї азѣнд дн попѣр днпрѣдїндѣсе фелїзрї де ворѣе дѣспре ачеастѣ кѣрѣвѣ шї вчїдепе де прѣнѣ, се сѣі пе катѣдрѣ шї де аколо о апѣрѣ, асемѣпѣндѣво кѣ реѣіна Аравїеї, шї лѣзѣнд рѣсѣзнаре асѣпра прежѣдїделор попѣрѣлѣі. Фемеѣа prin ачеаста лѣѣ пас, шї кѣ воїа ачелѣзіашї преот се мѣрїтѣ дѣпѣ зп Іоан Франк. Дар фїндѣкѣ Domнѣл Агнѣтлер жѣделе реѣеск дн Сівіѣл пѣ кѣтеза а пѣденсі пе Коломан шї ашї да жѣдеката дн контра лѣі, темѣндѣсе де попѣр каре іѣвїа преа мѣлт пе Коломан, се апѣкѣ шї дн контра лїверѣтѣдїлор съсеѣдї, трїмісе тоате актеле че ера асѣпра лѣі Коломан ла прїнчїпеле Ракѣдї, ка ачеста сѣи дѣтрагѣ тѣтѣ фавѣреа че о аѣеа ла кѣрте, лѣзѣндїі тотодатѣ шї пѣдѣждеа де а маі пѣтеа днпінта. Прїнчїпеле венї ла Сівіѣл кѣ о сѣїтѣ де 6000 армадї, ка сѣ жѣче рѣлѣл де арѣїтрѣ саѣ днпѣчївіторѣѣ, днсъ маі мѣлт ка сѣ стѣрѣкѣ бапї, шї ла пропѣвнерїле жѣделѣї реѣеск, Коломан се ашеазѣ дн прїнсѣре. Днсъ дѣпѣ че се дѣпѣртѣ прїнчїпеле дн четате, попѣрѣл днчѣпе а револта, днтрѣ дн са-

*) Er sei so einem verhurten Schelm, wie Koloman wäre, nichts schuldig; wolle ihm auch die Scheibe nicht geben, weil sie ihm nicht gebühre. Chron. tom II. pag. 45.

*) Апої тот маі аѣ знїї образ а зіче, кѣ рѣмѣнїї їаѣ днвѣцат а мїтѣї!
Трад.

лонѣл маѣстратѣлѣи, скоате не Коломан дѣи принсѣре ѣар не соѣа лѣи ка не о кървѣ шѣ оторѣторѣ де фѣт, о вагѣ дѣи принсѣре. Кѣчи акѣм се щѣа тѣте, шѣ дѣпѣ пѣдѣне зѣле о скотѣ дѣи принсѣре шѣ въгѣндѣво дѣитрѣви сак кѣсѣт ла гѣрѣ, аколо о сѣгрѣтѣ. Дѣи фѣрѣа лор еѣ мерг шѣ маѣ департе. Нѣвълеск дѣи кѣртеа преоѣеаскѣ. Попа сѣсеск кѣ таре перѣкѣл скѣпѣнд дѣи парохѣе, се акѣпсе дѣи каса са, тѣде фѣ сѣлит а сѣферѣ пѣлте важокѣрѣрѣи, азѣнд а ѣ се стрѣга сѣрѣинарѣи, ом де нѣмѣкѣ, пеларѣи шѣл. Шѣи фѣндѣкѣ фѣрѣа дѣкѣ тот пѣ дѣчѣатѣ, попорѣл пѣвълесѣе асѣпра касѣи консѣлѣлѣи Иоан Раиснер, шѣи вразѣи че се овѣчѣвѣа а се пѣне дѣнапѣтеа порѣдѣи зѣвѣи асемѣнеѣа дерегѣторѣи, дѣи смѣлг, дѣи скот дѣи пост шѣи арѣвѣкѣ дѣи фаѣцѣ пѣлте крѣме че фѣкѣсе дѣкѣ дѣи тѣперѣе, чеѣ маѣ таре ера, кѣ ачѣл Франк каре лѣасе не фѣтеѣеа лѣи Коломан, ера кѣмпат кѣ ел; не алѣи сенаторѣи, карѣи дѣи веѣеа а фѣи дѣи контра акѣиilor лор, дѣкѣи неодѣхнѣрѣи тот кѣ кѣпѣл ачѣста, дѣкѣт зѣи аѣ кѣзѣтат сѣ пѣрѣсѣаскѣ четатеа. Атѣвѣи се стрѣга дѣи пѣвлѣк, кѣ дѣи рѣстѣмп де 6 апѣи дѣи Сѣвѣиѣ пѣ сѣр фѣи адѣмѣнѣстрат дрепѣтатеа, ла каре кѣвѣнте зѣл дѣи чеѣи де фаѣцѣ рѣдѣторѣсе аша: Тѣ дѣкѣ аѣ фост дѣи сенат, пѣнтрѣ че пѣ не фѣкѣшѣи тѣ дрепѣтате? Ера ачѣла каре ворѣсе маѣ дѣтѣи D. Валентѣн Франк, каре дѣпѣт мѣртеа лѣи Мѣхаѣл Агоѣтлер се фѣкѣ жѣде рѣѣск шѣ граф ал паѣѣеѣи сѣсѣѣи, шѣ каре атѣт дѣи дѣлѣскѣта тѣмѣдѣтате, кѣт шѣи пѣнтрѣ кѣ сѣкрѣса ера сѣрѣ кѣ тама Щѣаѣнапѣ, не карѣа попорѣл о фаворѣза пѣкѣтеза а ворѣи нѣмѣк. Де ачѣ фѣрѣчѣтатеа попорѣлѣи крѣскѣ шѣ маѣ пѣлѣт. Четѣдѣенѣи дѣчѣпѣрѣ а пѣ-

вѣлѣи асѣпра тѣтѣрѣор сенаторѣilor, де кѣтре карѣи маѣ не зрѣтѣ тѣндѣсе, цѣнтрѣ адѣпѣрѣи осѣвѣте, кѣте одатѣ дѣи палатѣрѣле арѣтѣфѣиilor че се зѣче Zechlauben, тѣде се дѣѣдеасѣрѣ пѣнтрѣ адеѣереа зѣвѣи поѣ маѣѣстрат. Дѣнтре тоѣи рѣдѣкѣ не Коломан шѣи лѣи дѣи дѣстѣнѣ сѣмпѣле де консѣл, а дѣвогѣндѣи сенаторѣи кѣ пѣте прѣсте: Герг Мѣнѣшер, зѣи пѣвѣн вътрѣн Лѣзарѣи, шѣ Валентѣн Сѣрафѣни, чел дѣнтѣи жѣде, рѣѣск ѣар ачѣста се денѣтеѣе потарѣи де кѣтре касѣи рѣскѣладѣи, Иоан Шрѣх, Стефан Шмѣйт, Хѣнес Бѣом, Мартѣн Шѣвѣстер трѣфѣтѣрарѣи, Хѣнес Кѣш върѣьер, Георг Краѣс шѣи не алѣи. Ба дѣисѣфѣршѣи ла атѣта пѣвѣнѣе де вѣнѣ, дѣкѣт консѣпѣрѣ кѣ сѣ отѣре дѣитрѣг маѣѣстратѣлѣи шѣи сенаторѣи, прѣскрѣиנד шѣи зѣоа, локѣл шѣи тѣмпѣл дѣи каре ар фѣи а се дѣитрѣпѣнде ачѣста. Карѣе се шѣи дѣитѣмпѣла, де кѣтѣва пѣ се дѣскопѣрѣа лѣзѣрѣл прѣи зѣи кожѣкарѣи Павѣл Клокпѣр, каре дѣкѣт ера кѣмпѣлѣе.

Дѣчи Лаврѣнтѣе Росѣнаѣер, економѣл маѣѣстратѣлѣи, ла каре се спѣсѣсе маѣ дѣтѣи дѣспре ачѣастѣ дѣитрѣпѣндѣре, прѣи ѣменѣи сѣи дѣкѣ дѣи ачѣеашѣи поапѣте дѣи дѣицѣндѣ не тоѣи сенаторѣи дѣспре перѣколѣл че аменѣндѣ, рѣгѣндѣи ка дѣи зѣоа зрѣтѣтоаре сѣ пѣ се дѣчѣрѣе а ѣнтра дѣи сала маѣѣстратѣлѣи, кѣчи де вор терѣе, тоѣи се вор оторѣж прѣи ачѣастѣ консѣпѣраѣѣе катѣмѣнарѣ, шѣи аша перѣколѣл се рѣствѣрѣѣ асѣпра врѣиторѣilor. Не кѣнд Сѣвѣиѣл, четатеа кѣпѣталѣ шѣи чел маѣи де фрѣпѣте скаѣп ал касѣilor рѣволѣтѣ асѣфѣлѣи, прѣнѣпѣле Ракоѣи чел маѣи вътрѣн, спѣдѣе ла Сѣвѣиѣ зѣи комѣсарѣи не Акаѣѣе Барѣаѣ, саѣ дѣвѣт кѣм вор алѣи не Иоан Кѣменѣи кѣ дѣсѣрѣчѣнаре, ка сѣ спѣоатеze тѣте. Ачѣстѣвѣа ѣ

се аратъ даръриле каре ле дъдѣ поніи Фе-
меа Коломаніанъ.

Магістратъ політикъ адъпъ не жъзіи
четъділор ші а сказелор съседі, іар попа
чере ажъторіа съперінтендентълѣ ші а
капітълѣлѣ domestik. Каріи тоці де ші
черкаръ тоате міжлоачеле спре дѣпъ-
чѣіре, тотъші нъ пѣтъръ фѣптъі німік,
фіндкъ тѣрвата плеве нъ фѣчеа алта де-
кѣт аменінда дѣ тоате пѣрділе. Аша
дар ші ачеціа тревѣіръ а се дѣпръціа
фѣръ вреп ресълтат, де фріка перікѣлѣлѣ
че ле аменінда. Прінціпеле Ракоді соко-
тінд къ ачестеа се діаѣ де сіне, се апѣкъ
де треавъ свѣт претест къ четъдені сі.
віені ар фі словозіт къ сіла дін прінсоаре
не Коломан, каре ера каптівѣл (prisonie-
ріа) прінціпелѣ, ва съ зікъ ар фі фѣкѣт
сілѣ. Аша дар мошіле лѣ Коломан, ші
авѣміт о свѣстандъ де 20.000 фіоріні ле
аскріе фіскѣлѣ ші тоатъ о рѣпеще ла сіне;
дѣтре алтеле че къзѣръ дѣ тѣпеле лѣ,
ера ші о тѣлдіме де скрісорі секрете, а-
тінгътоаре де падіа съсаскъ, пентрѣ каре
маі рѣѣ дѣ пѣрѣ лѣ Коломан, декѣт пентрѣ
челелалте авері. Атріа парте дін а-
чеастъ авере о лѣсѣ ла чеі доі копіи аі
лѣ Коломан свѣт кондіціе, дакъ вор воі
съ фіе оамені де оменіе ші кредінціоші.
Ші фіндкъ дѣ ачеастъ дѣтѣмпларе сі-
віені пентрѣ не дѣделецереа лор нічі про-
тестаръ нічі се дѣпротівірѣ, Ракоді теар-
се къ дѣдрѣспеала маі департе ші дѣ 6.
Мартіе дѣдѣіндѣ діетъ ла Алѣа Іѣліа, ла
варе прін капчелістіі съі кіешъ не 43 пер-
соане каре фѣсесерѣ фрѣпташіі ачестеі ре-
скоале сівіене. Амвеле пѣрді, атѣт ма-
цістратѣл кът ші свѣпшіі фѣсерѣ сіліці
а ші лѣа авокаці де кѣрте. Ачі маі дѣ-

тѣі се дешептарѣ сасіі, лѣнд дѣ вѣгаре
де сеатъ че зѣт ші не вѣпеще лѣкарѣ
еі дѣ контра прівілецілор сале. Кѣчі пѣ-
теа съ превадъ че ресълтат стрікѣціос ва
авеа прочесѣл ачеста, маі алес къ еі ера
віновадіі. Дечі прін дарѣрі че дедерѣ ла
магнаціі дѣрріі къщігарѣ, ка ачеіа съ дѣ-
дѣплече не прінціпе ла ретрмітереа аче-
стві прочес дѣ форѣл съсеск. Спре а пѣ-
теа дѣдѣплека не прінціпе ла ачеста дѣ
даѣфарѣ де алте дарѣрі кеіле знеі порді
ші форѣреде, ші комѣнітатеа Керд
къ челе че се дін де еа, ші треі сате
ротѣпещі: Орлатѣл, Сіпа ші Съче-
лѣл не лѣпгъ ачестеа ші 10,000 фіор.
Аша кѣтса ачеста се релегѣ ла форѣл
зніверсітѣдіі съсещі дѣ Медиші не 11.
Апріліе, знде тотъші дін кѣртеа прінчіарѣ
фѣсерѣ асесорі: Іоан Кереміні, Франчіск
Бетлен ші Іоан Шароші ка скрііторіѣ.
Аколо ка ла шѣчелѣріе фѣсерѣ сіліці а
терѣе не жос тоці четъдені Сівіілѣ а-
фарѣ де 32, каріи фѣсерѣ невіноваді, пліні
де фрікъ ші де спаітѣ, чеі че маі паінте
нъ се темееа де німе, ші нъ аскѣлта де
нічі зп феліѣ де імперіѣ. Коріфеіі 7 каріи
се спечіфікарѣ маі свс де дѣпрезѣл къ
Коломан се пѣсерѣ ла прінсоаре дѣ Фѣ-
гѣраш. Фѣкъндѣсе ла Медиаш о інквісі-
діе ші о черчетаре партіѣларѣ ші дѣсе-
мпѣндѣсе нѣтеле фіекѣрѣві сівіан, се такса-
рѣ ші се педепсірѣ дѣ модѣл зрѣтѣторіѣ:
фіекаре дін чеі че кіетарѣ не плеве ла
рескоалъ dede 40 ф., алдіі къте 20 ші чеі
маі де жос къте 10 ф. Есекѣдіа ачестві
прочес се пѣсе де лок дѣ лѣкарѣ ла Сі-
вііѣ, знде теарсерѣ асесоріі ші кѣлеасерѣ
дѣпъ кът свѣп зніі 48,000 ф. (дакъ нъ маі
тѣл). Дѣбъ пѣрді дін ачеціа ле лѣѣ Ра-

коди, iar a treia parte o lzarъ асесоріи de дупревнъ къ мошїле стътътоаре ши каселе челор шепте принши че се цїнеа дн Фьгъраш. Discite tandem sapere saxonēs. Дувъдацівъ оdatъ мїпте касїлор, (аша дїкеїе D. Херманнс, каре descrїce днтѣмплареа ачеаста). Chron. tom. II. pag. 43—49.

Ачі тѣ опреск пентрѣ астѣдатъ, маї алес къ томѣл ал доїлеа дїкѣ пѣ еші тот ла лѣмїпѣ. Днтѣмплѣндѣсе, ка съ афлѣ ши дн ачела чева потрївїт къ интереселе нѣстрѣ, пѣ воїѣ лїпсі а скоате ла лѣмїпѣ ши а днтѣртѣші ромѣпеще маї алес пентрѣ ачеїа, карїї пѣ се пот, орї пѣї їартѣ днтѣпреїзѣрїїле а се фолосї de ачеастѣ карте интересантѣ.

a—m—8.

Чева пентрѣ економїа нѣстрѣ ванатїкѣ de кѣмп.

Дела маї тѣлді ам азїт, кѣткѣ економїї de пѣтѣнт дн маї тѣлте пѣрдї дн контра стрїкѣторѣлві тѣчївеле ла семѣнаре днтѣревнїцѣазѣ вар нестѣмпѣрат, ши є кѣпоскѣт къ мїжлокѣл ачеста дн тоатѣ Европа се цїне фолосїтор, дар есперїенца саї афлареа не копвїнѣ de контрап. Економїка содїетате дн Франца адеверї, къ варѣл нїмїка пѣ ажѣтѣ ши пѣ поате descrїдѣчїна тѣчївеле, чї дн локѣл ачелѣвїа а рекомѣндат сареа дн апѣ топїтѣ, къ кареа грѣл че се сеатѣпѣ, съ се стропїаскѣ. Ачеаста ера маї фолосїтоаре, кѣчї тѣчївеле а днчепѣт а се стїрпї.

Содїетатеа економїкѣ дн Англіа а сѣтѣвїт 14 пѣнцї (Glauber-Salz) дн 140

ѣлве (їде) de апѣа топї ши грѣл кѣ ачѣе ал ѣда, дѣпѣ ачѣе аѣ афлат: къ-галїца (Kupfer-Vitriol) є маї вѣн мїжлок, кареа кѣ мїк преѣ се поате кѣмпѣра. Ла 40 ѣлве de апѣ се їеа 20 лодї de галїѣ, се топеще ши 5 кївеле de грѣл пайнте de семѣнаре се ѣдѣ. Ачест мїжлок є фоарте рекомѣндавїл, ши вїне ар фї дакѣ преодїтеа пре креїїнїї сѣї спре вїне фолосїтоареа днтѣревнїцѣаре а галїѣї їар днтѣрѣпта.

Дн чесаро-реїа содїетате економїкѣ дела Вїена адѣпатѣ дн а. 1840 къ проѣ de 12 ані с'а доведїт, кѣткѣ пеатра вѣпѣтѣ (blauer Vitriol) є маї вѣпѣ ка галїца, ши отѣреще модѣл ши тѣѣтра кѣш тревѣїе а пѣші. Ла 5 кївеле, адекѣ ла 200 ѣка de грѣл сѣ се їеа 16—18 лодї de пеатрѣ вѣпѣтѣ пїсатѣ ши дн 40 ѣлве de апѣ сѣ се топѣаскѣ, къ апа ачѣаста грѣл вїне сѣ се ѣде ши вїне къ лопата сѣ се прѣмѣстече, песте поапте дн грѣмадѣ сѣ се ласѣ, тѣне зїї 1—2 ѣаре сѣ се ѣѣвче, апої сѣ се їеа ши сѣ се сеатене, ши аша тѣчївеле е de тот descrїдѣчїнат, їарѣ вѣота нѣстрѣ ва фї маї маре. Іарѣ дакѣ пе лѣпгѣ днтѣревнїцѣареа ачѣаста тѣчївеле тот с'ар арѣта, тревѣїе а цїї: кѣткѣ саї пѣ с'а днтѣревнїцѣат пеатра вѣпѣтѣ аша кѣш є прѣскрїс, с'аї пе тїмпѣл сечерїшѣлві тѣчївеле скѣтѣрѣндѣсе ши а респѣндїт пѣлвереле сеї не фада пѣтѣнтѣлві дн ѣардѣ, че а-рареа се поате днтѣмпла.

Ѓн шерпе кѣ пїчїоаре.

Ѓртѣторїїл не маї азїт лѣкрѣ се їсторїеще de J. C. Cox дн „Magazine of natural history“: „Днтѣпреажметѣл дела Lau-

sanne се афлѣ о вѣперѣ ка де врео 10 по-
 лікарї лѣогѣ, каре кам пе а треїа парте
 а лѣоцимеї еї сокотитѣ дела коадѣ де лѣтѣ-
 реа стѣогѣ авеа зн ос, каре ера пічоаре-
 лор шопѣрлеї анолог; ла респѣзѣгоареа
 парте а лѣтѣреї чеїалалте ера о дѣфлѣтѣрѣ
 кїар ка кѣнд аколо сѣв пеле зн пѣ деасжѣнс
 десволтат о сар фї. Се маї афла дѣкѣ о
 асеменеа дѣфлѣтѣрѣ дѣ партеа чеа дїп-
 пайнтеа трѣпѣлѣї ка дѣ а треїа парте а
 лѣоцимїї дела кам сокотитѣ, алтїнтрелеа
 дїп афарѣ піміка. Ла ѣшвларе се пѣреа
 кѣ вѣпера пѣ дѣнтревінѣгазѣ осѣл. Дѣпса
 ера сѣѣршїтѣ шї лѣоцедѣ, маї трѣї треї
 зїле дѣпѣ че фѣ прїнсѣ апої се зчїсе шї
 се арѣкѣї дѣ спїрт де вїп. Акѣм се есплї-
 кѣ пѣререа. Вѣпера — зн шерпе — (Cu-
 luber verus) аѣ прїнс шї аѣ дѣогїдїт о де-
 плїп крескѣтѣ шопѣрлѣ. Ачеа (вѣпера)
 тѣлѣрѣ, ачеаста (шопѣрла) апроане ка
 ачеа de mare. Чеа маї де пе зртѣ се
 пѣреа а фї фост ашїждереа фоарте таре,
 шї фїїнд кѣ пѣ с'а вѣѣтмат, аш фї пѣстрат
 вїїада дѣделѣнг дѣпѣ че а фост венїт дѣ
 стомахѣл шерпелѣї, зртареа фѣ, кѣ еа
 кѣ мїчеле сале знгїї тот аѣ скобїт пѣлѣ
 че аѣ фѣкѣт о гаорѣ прїп лѣтѣреа шерпе-
 лѣї шї пічорѣл дїпайнте л'аѣ скос афарѣ.
 Колорѣа шї кѣвтѣтѣра астѣпѣрїї асетѣла
 таре кѣ колорѣа шї десетѣра пелеї де вѣ-
 перѣ, фїїнд ачеа де пічор фѣкѣтѣ дескїдере
 аша лїпїтѣ де ачеаста дѣкѣт ера невѣзѣтѣ
 афарѣ пѣмаї ла вѣлѣ черчетаре. Вїетатеа
 ачеаста се афлѣ дѣ мѣсѣл Cantonal ла
 Lausanne.

М о с а і к.

(О четате афлатѣ дѣ апѣ.) Четатеа
 Callao ла Lima дѣ Перѣ се дѣогїдї пе ла
 а. 1746 де таре прїп зн кѣтретѣр де пѣ-
 тѣнт. Кѣнд е тареа дѣ лїнїде шї соаре-
 ле апроане де скѣпѣтат се поате Callao
 кѣрат дѣнадѣпѣл тѣрїї vedé; ачеаста пѣ е
 пічї дѣкѣт ка кѣнд ар фї пѣдїт четатеа
 рѣпаре; кѣчї стаѣ дрѣтѣрїле, каселе, ва
 кїар вїсерїчеле шї тѣрїтѣрїле аша де деспї-
 тѣл апеї ка шї четѣдїле Помпеїо полѣл шї
 Херкѣлапѣл сѣв пѣтѣнт, шї пещїї, апѣте
 Кїдїї шї Делфїнїї се прѣѣмѣл прїп лѣвп-
 трѣл каселор, прїп тѣрїтѣрїї шї ферестрїї го-
 пїнд пѣтеросѣл процѣп а пещїлор челор
 мїчї. Кѣнд чїнева пе петедѣл Ocean дѣ-
 поатѣ шї прївеще сѣв сїне сїнгѣратїкѣл,
 пічї кѣнд вѣзѣтѣл спектакѣл а врезнеї че-
 тѣдї дѣ апѣ афлѣтор, аша ар чїнеа пе
 кѣм Фолмер зїче денепѣтїндѣ, ка оаменїї
 дѣ тот моментѣл сѣ пѣ еасе афарѣ шї сѣ
 ѣшвле пе ѣлїде, каре пѣмаї де фелїзрїта
 мѣлїме а лѣкѣиторїлор де таре сѣнт ре-
 'пвїїате. 6000 оаменїї шї афларѣ мортѣп-
 тѣл аїчї; дїп тоатѣ колонїсагїа де Callao
 пѣмаї дої с'аѣ мѣнтѣїт, дїп карїї знѣл ера
 мѣсїкант, каре кѣ контра-вїолонѣа са (Bass-
 geige) легатѣ де о кѣреа пе спате се дѣ-
 чеа ла о пѣнтѣ, кѣнд деодатѣ рѣдїкѣндѣсе
 зн вал кѣмплїт де о мѣрїме чїгантїкѣ се
 аїептѣ асѣпра четѣдїї шї о дѣгронѣ.
 Дѣпсѣл десѣжплат се кѣѣндѣ. Дѣпѣ кѣте-
 ва оаре се десептѣ ел 3 леде (мїлѣрї,
 фрачещї шї цѣрмане) департе де четате
 ла о мїкѣ капелѣ свѣт ел мѣїата лѣї вїо-
 лоане, каре л'аѣ пѣртат дѣтр'аколо. Де
 четате пічї зртѣ ера а се маї vedeа, еа се
 кѣѣндѣсе дїппрезѣп кѣ дѣнтреага дѣтїнсѣрѣ

де пѣтънт пе каре стѣтѣсе. Дѣпъ че ла
6 зиле с'а кърѣцит мареа де имѣлоаса са
спѣтъ, окіаръ пескаріи четатеа свѣт сіне
каре де атѣнчі се фѣкъсе копакъл скалілор
ші полілілор*), маї тѣлт доаръ пентрѣ
мареле пѣтер а трѣптрілор тоарте, каре
лѣ аѣ афлат дп кресе ші доаръ пентрѣ къ
ачеа шерѣа де цістине саѣ лок де аскѣп-
зѣтоаре. Нічі зн скѣфѣндѣтор пѣ а кѣтезат
дпкъ а се словозі дп жос ка скѣппѣтъ-
діле, каре зколо тревѣе съ фіе, съ ле скоа-
дѣ афаръ; ла vad стѣ пазъ, каре тот че
се арѣкъ афаръ тревѣіе съ пріадѣ.

Веліа Т—ѣ.

ОРБ ШІ ОРБ.

— — — — Орб, каре пѣ vede патѣра;
Дпсъ маї рѣѣ декѣт орб, каре п'о
сімте де лок.

Амарѣї вїаца ла орѣл че шедѣ
Пріп колѣзрї де касе, ла под ші ла къї;
Ліпсіт де лѣміпѣ серманѣл пѣ vede
А сѣрелѣї рaze, ресѣрѣнсе пріп вѣї!

Кѣнд тѣтъ патѣра дп тонѣрї дівіне
Акѣрдѣ кътаре zeimeї de сѣс,
Ел знѣл ресѣлѣ дп пентѣ'ші сѣспіне,
Мѣстрѣндѣ'ші ѣрсїта, че орѣ л'а продѣс;

Кѣнд лѣпа тѣреадѣ къ 'нтраага свїтъ
Пѣшедѣ къ помпѣ не черѣл азѣр,
Фїіпца чѣ о vede, ретѣне рѣпїтъ,
Іар орѣл се 'неакъ д'зн сарѣд тѣртѣр.

Рѣпѣце тіране, депрадѣ авереа,
Дпвѣрте 'н катене пе склѣв пѣпѣ 'н гѣт,
Дар ласѣї дпн тѣте, ах, ласѣї vederea,
Ші п'аре съ фіе етерп амѣрѣт!

Прівѣще'л към заче, рѣпїт де пірѣне!
Дп міжлок де Іеарпѣ, жос, гол пѣрѣсіт,
Кѣ трѣпѣл тот вѣпѣт де тѣлте вастѣне,
Дар пентѣї рекѣче зн сімѣѣ пестіріпїт:

Ка 'ндатѣ че фѣрѣпа ла фат прїмѣвара
Ші калделѣ рaze vor da адѣност,
Сѣ трагѣ ла кодѣрѣ, вѣрѣндѣ'ші de сѣара
Тѣрѣвата тѣніе, ка тігрѣл чел прѣст. —

Дѣ орѣлѣї дпсъ: авере, тѣрїре,
Дпвѣракѣ'л дп стофѣ, фѣ'л domn пре пѣтънт,
Ші кредѣ'мі, къ 'н сѣфлет тот сімте тѣхпїре,
Ші тот че дорѣце ę ліпѣл торѣнт.

Амарѣї дар сѣртеа ла орѣ, че пѣ vede
Фрѣтѣса патѣрѣ, ші тот че'ї дп еа;
Дар тѣлт маї амарѣ ла чѣла че кредѣ,
К'а о тѣлѣї цїпѣтѣї: съ тѣпче, съ веа.

Ла чел че се 'нвѣрте пе софа чѣа скѣппѣ,
Дп дреапта ші 'н стѣнга де склѣві дпндат,
Катѣна лор дпсъ пѣ ва съ о рѣппѣ,
Де ші пе еї Дѣмпне, тот тѣ іаї креат!

Ла чел че пѣ шіе дѣ а са лібертате,
Дѣ а отѣлѣї стѣтъ ш' а мїпѣї палат,
Пе кареа Романѣл къ браѣе 'н армате
Пріп мїї де фѣртѣне тот брав оа пѣстрат.

Ла чел че сѣпѣне къ ѣрѣв тѣндрїе,
Кѣ сетпѣл пе пентѣ'ші еспїтѣ кърат: ?
А дїптеї скѣларѣ дпн греа летарѣіе,
А еї лібертате, зн пар меченат.

*) Пѣцї де маре мѣчірлошї ші къ маї тѣлте
пїчѣоаре.